

بسمه تعالی

سفارش تحقیقاتی (RFP) "تدوین و بومی سازی بسته ارزیابی جامع وضعیت سلامت شناختی سالمندان ایرانی"

بیستمین فراخوان حمایت از طرح های پژوهشی

❖ بیان مسئله و ضرورت اجرا

اختلال شناختی از عوامل مهم ناتوان کننده در دوران سالمندی است و از سندرم‌های شایع دوران سالمندی محسوب می‌شود. طبق گزارش انجمن جهانی آلزایمر، منطقه خاورمیانه از شایع‌ترین مناطق جهان از نظر دمانس می‌باشد. مطالعات متعددی نشان داده‌اند که اختلالات شناختی در جامعه سالمندان ایران شیوع بسیار بالایی دارد، چنانچه بین ۳۰ تا ۴۵ درصد از سالمندان ایرانی دارای درجاتی از اختلال شناختی هستند.

تشخیص زودهنگام اختلالات شناختی خفیف و انجام مداخلات لازم می‌تواند سرعت پیشرفت این اختلالات را کاهش دهد. تشخیص صحیح دمانس و درمان مناسب آن نه تنها منجر به بهبود علائم اصلی دمانس می‌شود، بلکه با کاهش علائم جانبی می‌تواند از بار مراقبین این افراد نیز بکاهد.

ابزارهای متعددی برای ارزیابی شناختی ارائه شده‌اند که تنها برای غربالگری و نه تشخیص قابلیت استفاده دارند. نتایج حاصل از این ابزارهای غربالگری با معیارهای جدید تشخیص دمانس نیز همخوانی ندارند و از طرفی این ابزارها وابسته به فرهنگ و تجربیات قبلی افراد می‌باشند و اکثر آنها نیازمند سواد و وابسته به سطح تحصیلات است، درحالی که بیش از ۴۰ درصد از جمعیت سالمندان کشور بی‌سواد هستند و استفاده از این ابزارها را برای کاربران با اشکال مواجه می‌سازد.

از سوی دیگر، ارائه کنندگان خدمات سلامت و بخصوص پزشکان، حتی در صورت تشخیص اختلال شناختی، در تشخیص نوع دمانس با مشکلات بیشتری مواجه هستند و استفاده از راهنماهای بالینی نیز به تنهایی مشکل را بر طرف نمی‌کند. در نتیجه درمان افراد دچار اختلال شناختی با عدم تشخیص صحیح نوع بیماری نمی‌تواند اثربخشی کافی را داشته باشد.

برای هماهنگی تشخیص اختلالات شناختی در کشور نیاز به رویه مشترک بین متخصصین بالین و دست اندرکاران حوزه شناختی وجود دارد. استفاده از معیارهای تشخیصی معتبر به همراه مجموعه‌ای از ابزارها که دقیقاً حیطه‌های معیارهای مذکور را ارزیابی کند و استفاده از الگوریتم‌های ماشینی که بتواند نتایج ارزیابی‌های مختلف را جمع بندی کند، متخصصین بالینی را در تشخیص اختلال شناختی و نوع آن کمک خواهد کرد و تشخیص زودهنگام‌تر اختلالات شناختی خفیف‌تر و یکنواختی بیشتر در تشخیص شدت و نوع دمانس در سطح کشور را ممکن خواهد کرد. لذا این فراخوان به منظور تدوین و ارائه یک بسته (بتری) جامع ارزیابی و تشخیص شدت و نوع اختلالات شناختی بر پایه ماشین برای استفاده در جمعیت سالمندان ایرانی اعلان می‌گردد.

❖ خروجی‌های مورد انتظار

در این مدل ضروری است حوزه‌های شش‌گانه زیر پوشش داده شود:

- ▶ Complex Attention
- ▶ Language
- ▶ Executive Functions
- ▶ Social Cognition
- ▶ Visual and Spatial Interaction
- ▶ Memory

معیارهای انتخاب پروپوزال برتر :

- ۱- آزمون‌ها/ ابزارهای مورد استفاده جامع باشند (تمامی حوزه‌های ۶ گانه را پوشش بدهند).
- ۲- آزمون‌ها/ ابزارهای مورد استفاده کمترین همپوشانی را داشته باشند.
- ۳- آزمون‌ها/ ابزارهای مورد استفاده بالاترین LR positivity را داشته باشند.
- ۴- آزمون‌ها/ ابزارهای مورد استفاده قبلا در کشور بومی شده باشند.
- ۵- آزمون‌ها/ ابزارهای مورد استفاده مناسب جامعه سالمندی باشد.
- ۶- آزمون‌ها/ ابزارهای مورد استفاده دارای روایی برای جمعیت فراگیرتری باشند.
- ۷- آزمون‌ها/ ابزارهای مورد استفاده حیطه‌های شناختی را به صورت یکپارچه بررسی نماید.
- ۸- معیار تشخیصی بیماری‌های خفیف تا شدید عصبی‌شناختی بر اساس معیارهای DSM5-TR باشد.
- ۹- این بسته (بتری) برای تشخیص انواع اختلالات شناختی از جمله موارد زیر طراحی شده باشد:

- Major or Mild Neurocognitive Disorder Due to Alzheimer's Disease
- Major or Mild Vascular Neurocognitive Disorder
- Major or Mild Neurocognitive Disorder with Lewy Bodies
- Major or Mild Frontotemporal Neurocognitive Disorder
- Major or Mild Neurocognitive Disorder Due to Parkinson's Disease

لذا لیست زیر حداقل ابزارهایی است که انتظار می‌رود در طرح پیشنهادی مورد استفاده قرار گیرد. بدیهی است افزودن سایر ابزارهای واجد شرایط و مطلوب به لیست این ابزارها نقطه قوت پروپوزال ارسالی خواهد بود. این لیست شامل موارد زیر است:

- MOCA
- MMSE
- MINI-COG
- CDR (clinical dementia rating scale)
- Luria test
- Community Screening Interview for Dementia (CSI-D)
- Modified CERAD 10-word list learning task
- Category Fluency Test (CFT)
- Ascertain Dementia Eight-Item Informant Questionnaire (AD-8)
- Geriatric Mental Status Interview (GMS)
- Neuropsychiatric Inventory (NPI)
- Patient Health Questionnaire (PHQ-9)
- Cornell Depression Scale
- Tools for assessment of basic, instrumental and advance activity of daily living such as Barthel Index (BI), Lawton ADL, Bayer Activities of Daily Living Scale (B-ADL), Nottingham Extended ADL Scale, ADCS-ADL,
- Questionnaire for evaluation of risk factors of neurocognitive disorders
- Neurological disorders history and examination
- Tools for rule out of delirium such as Confusion Assessment Method (CAM)

❖ روش پیشنهادی

۱. تهیه لیست آزمون‌ها/ ابزارهای مورد استفاده و مشهور در دنیا
۲. تدوین معیارهای انتخاب آزمون‌ها/ ابزارها مبتنی بر حوزه‌های هدف RFP در سلامت شناختی
۳. طراحی بسته ارزیابی جامع وضعیت سلامت شناختی (پوشش دهنده کلیه حوزه‌های شش گانه مطرح شده در بند ب)
۴. طراحی فرمت دیجیتال و مبتنی بر یادگیری ماشین
۵. اجرای آزمایشی در نمونه قابل تعمیم ملی

❖ مدت زمان اجرا

مدت زمان اجرا از زمان شروع طرح پژوهشی ۲۴ ماه خواهد بود.

❖ پرسش‌های متداول هنگام ثبت درخواست طرح

- **شرایط مجری برای ثبت طرح چیست؟**
 - ثبت کننده طرح، مجری اصلی طرح پژوهشی است و باید عضو هیئت علمی یکی از مراکز علمی داخل کشور و یا مدیر عامل یک شرکت دانش بنیان باشد.
- **آیا ثبت نام همکاران طرح در پرتال ستاد الزامی است؟**
 - لازم است در ابتدا همه‌ی همکاران طرح پژوهشی در پرتال ستاد (Cogc.ir) ثبت نام نمایند. در زمان پر کردن بخش پرتالی فرم ثبت درخواست الزامی است اسامی افراد پس از نوشتن بخشی از نام آن‌ها از بانک دادگان ستاد به صورت اتوماتیک بارگذاری شود.
 - ثبت نام همکاران خارجی طرح در پرتال ستاد ضروری نیست.
- **آیا رعایت فرمت و الگوی فرم ثبت درخواست (پیشنهاد طرح) اهمیت دارد؟**
 - تنها طرح‌هایی بررسی خواهند شد که در فرمت پیشنهاد طرح ستاد تکمیل شده باشند.

برای دریافت فرم ثبت درخواست [اینجا](#) کلیک کنید.